

Индекс на гражданското участие в Община Бургас – 2021 г. ДОКЛАД

ОБЩА ОЦЕНКА НА ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕ В ОБЩИНА БУРГАС: 3,39

ОБЛАСТ 1: СРЕДА ЗА ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ: Оценка 3,77

ИНДИКАТОР	Изводи	Примери	Препоръки
<p>1.1. Законодателна среда - оценка 4,09</p>	<p>Във висока степен са изпълнени законите изисквания за проактивно публикуване на информация на сайта на Общината и сайта на ОБС. Сайтът на Общината изглежда изчерпателен и структуриран на пръв поглед, но при конкретно търсене се вижда, че информацията не е клиентски-ориентирана и отдалечена на много кликове. Като цяло Общината напредва в дигитализацията, като предоставя 137 е-услуги, Smart Burgas и др. ОБС публикува наредби, правилници, решения, дневен ред, графици за заседания на комисиите, докладни записки, но без приложенията, което пречи на ориентирането в обосновката и конкретиката.</p> <p>ОБС рядко публикува справки по ЗНА от обществени консултации относно нормативни документи. Няма оценки на въздействието и последващи оценки. При провеждане на обществени обсъждания има проблеми с времето на обявяване и провеждане.</p> <p>Активният гражданин трябва да следи и двата сайта – на Общината и ОБС, за да се информира за обществени обсъждания и консултации. Липсва обратна връзка от обсъжданията. Протоколите от тях не се публикуват.</p> <p>В условията на пандемия и извънредни мерки е редуцирано правото на гражданите на предложение и контрол върху работата на ОБС.</p> <p>С намаляване на контрола се засилва тенденцията да се прокарват решения в последния момент чрез извънредна докладна записка, без предварително обсъждане в комисиите и без нужната прозрачност.</p>	<p>Община Бургас е поставена на 48-о място по изпълнение на задълженията по ЗДОИ от всички 265 общини (Оценка на активната прозрачност, ПДИ -2020 г.)</p> <p>Предвидено е гражданско участие в наредбите за отличията и именуването на улици. Две наредби уреждат обществени обсъждания - свързани с бюджета и поемането на дълг за проекти.</p> <p>През 2020 г. в сайта на ОБС липсват справки по ЗНА за обществени консултации по проекти на нормативни актове.</p> <p>Към момента на оценяването – 18.01. се установява голямо закъснение в обявяването на бюджет 2021, няма обяви за обществено обсъждане.</p> <p>Поради извънредните мерки приемното време на Кмета е де факто отменено (от август 2020 г.); граждани и медии нямат физически достъп до заседанията на ОБС (но те се предават по интернет).</p> <p>С извънредна докладна записка е предложено и взето решението относно собствеността на станалия скандално известен общински път в м.Росенец, което облагодетелства една политическа личност. Налага се по-късно то да бъде отменено, водят се съдебни дела.</p>	<p>Да се публикуват приложенията към Докладните записки, които засега се спестяват от ОБС.</p> <p>Да се правят и публикуват предварителни оценки и последващи оценки на въздействието на нормативния акт (по ЗНА).</p> <p>Да се публикува справка по чл.26 ал.5 ЗНА относно дадени становища при консултирането на нормативните документи, вкл. когато е нямало такива.</p> <p>Да се приемат ясни правила – наредба за обществени консултации.</p> <p>Да има място за обявяване в сайта или платформа тип <i>Consul</i> (популяризира се от ФГУ) за всички отворени консултации и обществени обсъждания за подобряване на тяхната видимост и достъпност за гражданите, а оттам и за по-активното им включване.</p> <p>Да се канят проактивно за становище с писма/имейли експерти и заинтересувани страни.</p> <p>Да има обратна връзка с писмо/имейл до гражданите, подали становища – те са толкова малко!</p>

Индекс на гражданското участие в Община Бургас – 2021 г. ДОКЛАД

ИНДИКАТОР	Изводи	Примери	Препоръки
<p>1.2 Институционална среда – оценка 3,45</p>	<p>Има работещи НПО с различна сфера на дейност. Налице е принципен Меморандум за взаимодействие между НПО и местните власти от 2007 г., който не е подновяван и отчитан като изпълнение. Налице са възможности за финансова подкрепа на НПО, но процедурите не са достатъчно видими и ясни, преценката за финансиране на едни и отхвърляне на други не се обявява. Не се обявяват финансираните и неодобрените. Не съществува отделен фонд, процедурите са на различно подчинение, което е силно объркващо. Използван е неясен език, напр. „субсидиране“ и „финансиране“, „алгоритъм“ и „правилник“ и др. В случаите на съфинансиране „сумите от 1000-2000 лв. са много малки на фона на 360 млн. лв. общински бюджет“. При субсидирането има НПО със суми от 150 хил. лв. Община Бургас разширява каналите си за допитване да общественото мнение, има идея за създаване на „Гражданска платформа“ на своя сайт.</p> <p>Община Бургас е бенефициент на проект „Прилагане на модели и политики за насърчаване на гражданското участие...“ 2018-2020 г. Неговият ефект не е осезаем към момента с изкл. на актуализация на Правилника за съфинансиране. Създадената по проекта Карта на 509 НПО няма практическа стойност и ОбС наново „картира“ НПО, за да създава регистър.</p> <p>Обществени съвети са създадени, но не работят. От 2007 г. действа Обществен посредник, което е положително. Изборът му обаче е сложен, непрозрачен, без участие на гражданите и НПО. Има усещане за силна зависимост на местните медии от Общината.</p>	<p>Изследване по ОП „Добро управление“ установява 97 активни НПО(2020)в Бургас.</p> <p>Създадена е специална наредба за финансиране на спортни НПО.</p> <p>Правилници: 2 правилника за финансиране на културни проекти; Правилник за съфинансиране на проекти на НПО, Алгоритъм за субсидиране на ЮЛНЦ.</p> <p>Пътят за откриване на „Алгоритъма“ на сайта на администрацията е следният: Начало//Здравеопазване и социални дейности//Социални дейности//Нормативни актове//Правила за финансиране</p> <p>Пример за механизъм за сътрудничество, инициран и разработен от НПО е „Програмата за реализация на малки благоустройствени проекти“ с автор <i>Българско сдружение за насърчаване на гражданската инициатива</i>. Тя е приета от ОбС през 2007 г. и продължава да подкрепя инициативи на съседски и др. малки групи.</p> <p>Съществува стар „регистър“ на НПО в сайта на Общината, който на практика е селекция на НПО, направена по неясни критерии.</p> <p>Създадени „Обществен съвет за социално подпомагане“, „Консултативен съвет по култура“, но нямат дейност.</p> <p>През 2020 г. Общественият посредник е съдействал на 665 граждани, иницирал е Наредба за паркиране за хора с увреждания.</p>	<p>„Пътят на предложенията да бъде по-ясен“.</p> <p>Конкурсен принцип</p> <p>Вместо няколко процедури за финансиране, разпръснати за управление между различни дирекции и комисии, да има Програма или Фонд с ясни годишни приоритети, широко обявени покани за кандидатстване, точни правила и отчетност.</p> <p>Да се публикуват списъците с финансирани и нефинансирани проекти, кандидати, суми.</p> <p>Работата на комисиите за класиране на НПО/проекти да бъде по-открита - чрез лайв-стриймिंग или друга технология, да позволява външно наблюдение.</p> <p>Бъдещата концепция на „Гражданска платформа“ да се консултиран с НПО.</p> <p>Да се изяснят целите и обхвата на новия регистър на НПО, създаван по решение на ОбС, да не дублира централния регистър по ЗТРРЮЛНЦ.</p> <p>Да се реанимират обществените съвети, нови членове, подобрени правила, редовна дейност.</p> <p>При положение, че изборът на Омбудсман е силно усложнен и е отнел 6 години на ОбС, Правилникът следва да бъде променен; да се предвиди активна роля на гражданите при номиниране, оценяване и др..</p>

Индекс на гражданското участие в Община Бургас – 2021 г. ДОКЛАД

ОБЛАСТ 2: ПРАКТИКИ/ ПРОЯВЛЕНИЯ НА ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕ Оценка: 3,09			
ИНДИКАТОР:	Изводи	Примери	Препоръки
<p>2.1. Инициативи за гражд.участие - оценка 3,09</p>	<p>Граждани, граждански групи и НПО използват най-често социалните медии за изразяване на позиция относно общинските политики. Използват се често хартиени и онлайн петиции.</p> <p>Неправилно е да се очаква от гражданите да вършат дейности, от които публичните органи на власт абдикират: „Моля да не ни натоварвате с неща, за които сме избрали вас и за които получавате заплата”.</p> <p>Използвани са, макар и рядко, възможностите за местна гражданска инициатива и местен/квартален референдум, но предвид рестриктивния ЗПУГДВМС те са били неуспешни и силно демотивиращи.</p> <p>Някои граждани, НПО и медии използват ЗДОИ, за да търсят информация и упражняват граждански контрол върху местните институции. Има случаи, когато НПО водят дела при отказ на местните власти за достъп до общ.информация.</p>	<p>Напр.ФБ Група за спасяване на бургаските дървета е сред активните</p> <p>Напр. Петиция за оставка на директорката на РИОСВ за бездействие и некомпетентност.</p> <p>Напр. очакването гражданите да осигуряват животоспасяващо медицинско оборудване.</p> <p>Местен референдум за чист въздух – отхвърлен от ОбС; Местна гражданска инициатива за обществени обсъждания; Местна гражданска инициатива за изборни районни кметове.</p> <p>През 2018 г. БСНГИ и СОПА водят дело за отказана информация относно броя на избирателите в Общината.</p> <p>Гражданинът Асен Йорданов води дело за отказана информация относно проекта за луксозно декоративно пано в настилката на ул.Богориди.</p>	<p>За гражданско включване и участие са необходими законодателни и институционални промени, които да овластят гражданите, продължаваща децентрализация и развитие на силно право на самоуправление в т.ч.за пряко вземане на решения - ЗПУГДВМС.</p> <p>Нужни са манталитетни промени, промяна в политическата култура.</p> <p>Необходимо е лидерство на Общината за добро партньорство, което започва с откритост и информираност и преминава през равни възможности, равнопоставеност на гражданите/НПО. Органите на местна власт следва проактивно да търсят експертното мнение и мнението на заинтересованите страни при формирането на местните политики.</p>
<p>2.2. Активни граждани - оценка 3,09</p>	<p>Гражданите се включват в петиции, които не изискват много лични данни. По-трудно се решават да подкрепят подписка за референдум или гражданска инициатива, изискваща ЕГН.</p> <p>„Гражданите и организациите са слабо активни и демотивирани от липсата на резултат от тяхната активност.”</p> <p>Гражданите през 2020 г. се мобилизираха за най-дългия, макар и малоброен протест в Бургас през последното десетилетие.</p> <p>Постепенно се развива доброволството.</p>	<p>Най-широко е включването в инициативи за градската растителност и природата.</p> <p>Според Обществения посредник гражданите са най-активни в област благоустройство.</p> <p>Улични протести срещу решението на ОбС за пътя в Росенец.</p> <p>Протести на родители и ученици за и срещу местене на училища.</p> <p>НПО насърчи доброволството със създаване на награда (Ф”Астика”)</p>	<p>Силно липсващата обратна връзка относно инициативи, предложения и др. на граждани и НПО, ако бъде осигурена от общинските власти, би играла ролята на сериозен мотиватор на гражданско участие.</p> <p>Следва да се помисли за включване на гражданите, отделени с дигитална пропаст. Община Бургас разработва главно дигитални канали за участие.</p>

Индекс на гражданското участие в Община Бургас – 2021 г. ДОКЛАД

ОБЛАСТ 3: ЕФЕКТ ОТ ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕ Оценка: 3,32			
ИНДИКАТОР	Изводи	Примери	Препоръки
3.1. Резултат от гражданските инициативи – оценка 3,55	<p>Има примери на ефективност на граждански инициативи, но те са малобройни. НПО работят в относителна изолация и на „парче“, тъй като нямат финансова устойчивост. Подходът на Общината към подкрепа на НПО е също „на парче“, не е интегриран с местните политики. Усилията се припокриват или разпиляват, вместо да се постигне синергичен ефект. НПО не успяват в разгласата на своите добри постижения и каузи, не постигат достатъчно високо ниво на обществено доверие. Последното улеснява кампании за очерняне на гражданския сектор, подемани от крайни популисти. Немалко НПО затвърждават доминиращата култура на клиентелизъм и опортюнизъм . Медийното отразяване е съществено за ефекта. Поради неефективност на институционалните канали за участие, гражданите се насочват към протеста.</p>	<p>Успех: Благоустрояване на двора на у-ще „Л.Каравелов“ след Местна гражданска инициатива, събрала над 5 хил. подписа.</p> <p>Читалище „Хамалогика“, създадено от млади хора и работило като истински притегателен център за култура и образование 8 години, затваря заради проблеми със самоиздръжката през 2020 г. То не получава субсидии или друга подкрепа от местната власт.</p> <p>„Хората не вярват че могат да променят нещо.“</p> <p>Протестите за чист въздух (2018) заставиха институциите да се срещнат с гражданите. Протестите с/у паркинг хотел България заставиха общинарите да заемат позиция.</p>	<p>Повече единодействие, обединение между гражданите, НПО, групите за натиск, за да може всяка инициатива да има добавена стойност.</p> <p>Натиск за прозрачност в разпределянето и отчитането на публичните ресурси, недискриминиране, равнопоставеност.</p> <p>Повече публичност на НПО. Може да се възстанови Денят на НПО.</p> <p>Повече емпатия, солидарност между гражданите. Умения и настойчивост за превръщане на инициативите и протестните действия в демократични реформи.</p>
3.2. Промяна в средата оценка 3,09	<p>Две мнения: „Европейските фондове, разпределяни от централните власти, промениха средата за активност на организираните и неорганизираните граждани. За да усвоява средства, Общината поема да извършва нови често нетипични за местна власт дейности и проекти, стеснявайки пространството за автентични и самостоятелни граждански изяви. Критични граждани не могат да разчитат на финансиране.“ „Проблемите са адресирани от общинското ръководство. Това устройва общността, позволява ѝ да се оттегли в пасивна позиция на консуматор на добро местно управление. Жителите и НПО са абдикирали от участие в процеса на вземане на решения“</p>	<p>Има случаи на позитивна промяна: Промяна в Правилника на ОбС (2019) - процедурна гаранция на правото на изказване на гражданите (по предложение на гражданката Д.Божинова) Промяна към равнопоставеност на жените в градската памет – кампания „Паметни жени-Бургас“ успява да доведе до решение на ОбС да именува 4 улици с имена на заслужили жени.</p> <p>„Всичко зависи от гражданския натиск...“ „Ако гражданите настоятелно заявяват позицията си, ще бъдат чути.“</p>	<p>Общината да осигури прозрачност, състезателност и отчетност при разпределянето на публични ресурси към гражданския сектор; планиране и интегриране в политиките.</p> <p>Общината да въведе „Граждански бюджет“ по примера на София и 6 хил. общини в Европа.</p> <p>Да се развие местната демокрация с въвеждане на пряк избор на общински ръководители по райони.</p> <p>В Правилника на ОбС да се въведе право на изслушване на инициативни комитети по ЗПУГДВМС.</p>

Индекс на гражданското участие в Община Бургас – 2021 г. ДОКЛАД

Настоящият Доклад е изготвен от д-р Даниела Божинова на основата на методологията „Индекс на гражданско участие“, разработена от Форум „Гражданско участие“ и „Български център за нестопанско право“ и на резултати от фокус-група, проведена през м. януари 2021 г.

Фокус-групата от представители на местните власти, граждани и НПО от Бургас дискутира и оцени с числа от 1 до 6 различните аспекти на гражданското участие, съгласно методологията. Оценките в Доклада са средно-аритметични на индивидуалните оценки, дадени от участниците.

В Доклада са използвани и резултати от допълнително проучване по темата.

ГРАЖДАНСКИ МОНИТОРИНГ ЗА ПРОЗРАЧНО УПРАВЛЕНИЕ

Инициатива на Форум Гражданско Участие, Европейски пространства 21 и Българско сдружение за насърчаване на гражданската инициатива.